

MÉREI FERENC

Kossuth-díjas pszichológus,
a Székesfővárosi Lélektani Intézet igazgatója (1945–1948)

*„- Mi volt Tanár úrnak a terve negyvenöt után?
- Ja! - negyvenöt után? - a világ megváltása, mint
mindig.”*

*„Tudásomat illetően pszichológusnak vagyok
elfogadva,
de mindig pedagógus voltam. Mindig tanítottam.
Mindenütt iskolát szerveztem...”*

Mérei Ferenc (Budapest, 1909–1986) fővárosi kispolgári családban született, egyetemi tanulmányait – mások mellett H. Wallon gyermekpszichológusnál – Párizsban végezte. Hazatérve Szondi Lipót tanítványa és munkatársa volt, ám zsidó származása és baloldali radikalizmusa miatt egészen a felszabadulásig bizonytalan, periférikus a helyzete.

Állásvesztés, munkaszolgálat, hadifogság és szovjet katonáskodás után 1945-től kap lehetőséget szociálpszichológiai elméletének és reformpedagógiai gyakorlatának valódi kipróbálására. Hatalmas mennyiségű, kiemelkedő minőségű munkát végezve jelentős – bár az újabb diktatúra által rövidtávon nagyrészt megsemmisített – eredményeket ér el. Ezekben az években intézetünk egyik jogelődjének nemcsak hivatali vezetője, de szellemi irányítója is: többek között a világhírű „együttes élmény”-kísérlet irányítója a mai Horváth Mihály téren.

1950-ben a perifériára szorítják, '56-ban rehabilitálják, ám a forradalomban játszott szerepe miatt 1958-tól 1963-ig bebörtönzik. Kiszabadulva klinikai pszichológus, a magyar lélektani oktatás egyik szürke eminenciása. Mindvégig érzékelhető pedagógusi karizmája, a hatalom által perifériára szorítottan is változatlanul lángol, gyűjtve maga köré az újabb tanítványokat. A '70-es évek közepétől a gyermekcsoportok szociometriai vizsgálatain és a nevelési tanácsadók munkatársainak felkészítésén keresztül ismét intézményes, egyben személyes-emberi kapcsolatba kerül a főváros oktatásügyével.

Örök ellenzékiként és meggyőződéses baloldaliként, súlyos betegségek után, a hatalom által mindvégig megfigyeltlen hunyt el. Szakmai és szellemi örökségének a család és tanítványai, majd a tágabb szakma általi feldolgozása a rendszerváltással vehetett valódi lendületet – bár e téren még jócskán akad tennivaló.

Intézetünk többek között a [Weszely Galéria 2007-es kiállításával](#) emlékezett egykori vezetőjére, a magát „egész életemben inkább tanárnak, mint bármi másnak” valló Mérei Ferenc tanár úrra.